T091 ATĐ 3 (41) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q37-Tạp Uẩn-Luận về Tàm Quý

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 663

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 37

LUAÄN VEÀ TAØM QUYÙ (Phaàn 4)

Caùc taâm thuoäc quaù khöù thì taâm aáy coù bieán ñoåi vaø hö haïi chaêng? Cho ñeán noùi roäng... Hoûi : Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp : Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc maø hieån baøy veà chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Quaù khöù vaø vò lai khoâng phaûi laø Theå thaät coù, hieän taïi vaø voâ vi. Hoï ngu si meâ hoaëc khoâng hieåu roõ veà ba ñôøi maø daáy leân caùi chaáp nhö vaäy, vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø caàn phaûi hieän baøy quaù khöù vaø vò lai laø coù thaät, hieän taïi laø phaùp höõu vi. Laïi nöõa, coù caùc ngoaïi ñaïo chaáp laø luùc phaùp höõu vi hieän haønh ôû theá gian thì taùnh töôùng cuûa vaät thay ñoåi. Coù caùc ngoaïi ñaïo chaáp laø luùc phaùp höõu vi hieän haønh ôû theá gian thì taùnh töôùng cuûa vaät nöông veà vôùi nhau. Vì ngaên chaën nhöõng caùi chaáp aáy maø hieån baøy phaùp höõu vi tröôùc dieät-sau sinh, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Caùc phaùp bieán ñoåi hö hoaïi, sô löôïc coù hai loaïi: 1. Thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi. 2. Lyù bieán ñoåi hö hoaïi. Thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi, nghóa laø ñôøi quaù khöù, bôûi vì hieän taïi bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø quaù khöù. Lyù bieán ñoåi hö hoaïi, nghóa laø phaùp nhieãm oâ, bôûi vì caùc phaùp nhieãm oâ ñeàu traùi vôùi lyù. Taâm nhieãm oâ thuoäc quaù khöù coù ñuû hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi, taâm khoâng nhieãm oâ chæ coù thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi; taâm nhieãm oâ thuoäc vò lai hieän taïi chæ coù lyù bieán ñoåi hö hoaïi, taâm khoâng nhieãm oâ thì khoâng goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi. Ñaây goïi laø Tyø-baø-sa giaûn löôïc ôû nôi naøy. Hoûi: Caùc taâm thuoäc quaù khöù thì taâm aáy coù bieán ñoåi vaø hö hoaïi chaêng? Ñaùp: Caùc taâm thuoäc quaù khöù thì taâm aáy ñeàu bieán ñoåi vaø hö hoaïi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 664 Nghóa laø taâm nhieãm oâ coù ñuû hai loaïi bieán ñoåi vaø hö hoaïi, cho neân goïi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 665

laø taâm bieán ñoåi vaø hö hoaïi; taâm khoâng nhieãm oâ chæ coù thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi, cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Coù taâm bieán ñoåi hö hoaïi maø taâm aáy phaûi laø quaù khöù, nghóa laø taâm töông öùng vôùi tham-saân cuûa hieän taïi vaø vò lai, taâm aáy chæ do lyù bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Ñeå chöùng minh cho nghóa naøy laïi daãn lôøi trong kinh: “Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Tyø kheo caùc oâng! Neáu bò giaëc thuø cöa xeû thaân theå cuûa caùc oâng, hoaëc laø caét lìa caùc phaàn thaân theå, caùc oâng ñoái vôùi giaëc thuø ñöøng khôûi taâm bieán ñoåi hö hoaïi, cuõng phaûi giöõ gìn mieäng ñöøng phaùt ra lôøi noùi döõ daèn. Neáu taâm bieán ñoåi hö hoaïi vaø phaùt ra lôøi noùi döõ daèn, thì thaät laø chöôùng ngaïi ñoái vôùi nhöõng mong caàu cuûa mình”. Ñaây laø chöùng minh cho taâm saân goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi. Oaùn nghóa laø oaùn ñoái, taëc nghóa laø troäm cöôùp. Hoûi: Vì sao chæ noùi cöa xeû caùc phaàn thaân theå? Ñaùp: Bôûi vì muoán hieån baøy veà nhaân coù theå gaây ra nhieàu ñau khoå, nghóa laø caùc vaät nhö dao saéc-giaùo nhoïn… luùc gaây toån haïi cho thaân theå, coù luùc ñöa vaøo thì khoå, luùc keùo ra thì khoâng khoå, coù luùc keùo ra thì khoå, luùc ñöa vaøo thì khoâng khoå, neáu duøng cöa ñeå caét xeû thì ñöa vaøo keùo ra ñeàu khoå, ñoái vôùi söï ñau khoå cuøng cöïc naøy haõy coøn khoâng neân saân haän, huoáng hoà ñoái vôùi noãi khoå bình thöôøng maø phaûi saân haän hay sao? Nhöõng mong caàu cuûa mình laø coá gaéng höôùng ñeán Nieát- baøn. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân noùi: “Tyø kheo caùc oâng ñoái vôùi caûnh ham muoán tuyeät dieäu khoâng neân phaùt khôûi taâm yù bieán ñoåi hö hoaïi”. Ñaây laø chöùng minh cho taâm tham goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi. Caûnh ham muoán tuyeät dieäu, nghóa laø naêm thöù ham muoán tuyeät dieäu. Taâm bieán ñoåi hö hoaïi, nghóa laø taâm daâm duïc. Hoûi: Neáu töø hieän taïi ñeán quaù khöù noùi laø phaùp quaù khöù, goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi, thì töø vò lai ñeán hieän taïi vì sao phaùp hieän taïi khoâng goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi? Ñaùp: Neáu bieán ñoåi hö hoaïi roài khoâng coøn bieán ñoåi hö hoaïi nöõa thì goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi, hieän taïi bieán ñoåi hö hoaïi laïi phaûi bieán ñoåi hö hoaïi, cho neân khoâng noùi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi. Laïi nöõa, neáu thôøi gian coù ñuû thôøi gian bieán ñoåi vaø taùc duïng hö hoaïi thì goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi, hieän taïi tuy coù thôøi gian bieán ñoåi maø khoâng coù taùc duïng hö hoaïi, bôûi vì phaùp hieän taïi coù taùc duïng cho neân khoâng goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi. Laïi nöõa, theá gian cuøng chaáp nhaän ñoái vôùi phaùp ñaõ taøn taï vaø dieät maát thì goïi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi chöù khoâng noùi ñeán hieän taïi, vì vaäy hieän taïi khoâng phaûi laø thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi. Hoûi: Taát caû phieàn naõo khoâng coù loaïi naøo khoâng traùi vôùi lyù, ñeàu

phaûi goïi laø lyù bieán ñoåi hö hoaïi, vì sao chæ noùi ñeán hai taâm tham-saân goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi trong naøy cuõng neân noùi ñeán taâm töông öùng vôùi nhöõng phieàn naõo khaùc goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, nhöng maø khoâng noùi thì neân bieát raèng nghóa naøy coù khaùc. Coù ngöôøi noùi khoâng caàn phaûi

vaën hoûi veà yù cuûa ngöôøi soaïn luaän. Bôûi vì ngöôøi soaïn luaän döïa vaøo kinh maø soaïn luaän, trong kinh chæ noùi taâm töông öùng vôùi tham-saân thì goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, chöù khoâng phaûi laø nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân khoâng noùi ñeán. Hoûi: Gaùc laïi vaán ñeà veà ngöôøi soaïn luaän, vì sao Ñöùc Theá Toân chæ noùi ñeán taâm töông öùng vôùi tham-saân thì goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, chöù khoâng noùi ñeán taâm khaùc? Ñaùp: Ñöùc Phaät quaùn saùt höõu tình ñaõ ñöôïc giaùo hoùa caàn phaûi nghe veà taâm töông öùng vôùi tham-saân thì goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, maø ñöôïc hieåu bieát roõ raøng ñeå hoaøn thaønh nhöõng vieäc ñaõ laøm, cho neân noùi ñeán hai loaïi naøy chöù khoâng phaûi laø nhöõng phieàn naõo khaùc. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt veà sôû y vaø caûnh sôû duyeân cuûa hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi naøy, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Sôû y cuûa tham bieán ñoåi hö hoaïi, neáu tham hieän roõ tröôùc maét thì thaân dieäu daøng- thoaûi maùi vaø vui veû; sôû duyeân bieán ñoåi hö hoaïi, neáu vaøo luùc caûnh maø mình yeâu thích hieän roõ tröôùc maét, taâm-taâm sôû phaùp ñaém nhieãm say meâ ñoái vôùi caûnh aáy thì sôû y troáng roãng nhö vaät voâ tình, ñoái vôùi caûnh thoâ laäu caáu nhieãm maø thaáy laø trong saïch tuyeät dieäu. Sôû y cuûa saân bieán ñoåi hö hoaïi, neáu saân hieän roõ tröôùc maét thì thaân thoâ loã ngang ngöôïc-naëng neà, böïc boäi; sôû duyeân bieán ñoåi hö hoaïi, neáu luùc caûnh maø mình chaùn gheùt hieän roõ tröôùc maét, taâm-taâm sôû phaùp chaùn gheùt ngao ngaùn ñoái vôùi caûnh aáy, thì khoâng muoán ñoái dieän huoáng hoà coù theå nhìn ñeán caûnh aáy hay sao, ôû trong caûnh ñeïp ñeõ tuyeät vôøi cho laø xaáu xí heøn haï. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt hình saéc cuûa hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi naøy, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Saéc cuûa tham bieán ñoåi hö hoaïi, neáu tham hieän roõ tröôùc maét thì laøm cho thaân sôû y bieán ñoåi thaønh ra maøu vaøng; hình bieán ñoåi hö hoaïi, neáu tham taêng thöôïng luoân luoân hieän khôûi, thì hình theå ngöôøi nam aån ñi, hình theå ngöôøi nöõ xuaát hieän. Saéc cuûa saân bieán ñoåi hö hoaïi, neáu saân hieän roõ tröôùc maét thì laøm cho thaân sôû y bieán ñoåi thaønh ra maøu saéc thaùi; hình bieán ñoåi hö hoaïi, neáu saân taêng thöôïng luoân luoân hieän khôûi, thì hình töôùng con ngöôøi dieät maát, hình töôùng loaøi raén sinh ra. Töøng nghe coù neân ngoaïi ñaïo Ly heä (Ni-kieàn-töû), tuy theo

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 667

Phaät xuaát gia maø khoâng rôøi boû kieán chaáp voán coù, nghe ñeä töû Phaät noùi ñeán caùc loaïi sai laàm trong phaùp aáy, sinh taâm saân giaän saâu naëng, bôûi vì saân giaän cho neân bieán laøm raén ñoäc. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt phaàn vò vaø chuùng ñoàng phaàn cuûa hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi naøy, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Phaàn vò cuûa tham bieán ñoåi hö hoaïi, do söùc maïnh cuûa tham cho neân noùi veà nhöõng sai bieät giöõa nam-nöõ, tuoåi thô-tuoåi treû-tröôûng thaønh vaø giaø nua; chuùng ñoàng phaàn bieán ñoåi hö hoaïi, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Coù trôøi coõi Duïc teân goïi laø Hyù Vong, vò trôøi aáy ñam meâ vui ñuøa laøm cho thaân voâ cuøng meät moûi, taâm lieàn queân maát yù nieäm, bôûi vì queân maát yù nieäm maø cheát ñi”. Phaàn vò cuûa saân bieán ñoåi hö hoaïi, do söùc maïnh cuûa saân cho neân cuõng noùi veà nhöõng sai bieät giöõa nam-nöõ, tuoåii thô- tuoåi treû-

tröôûng thaønh vaø giaø nua; chuùng ñoàng phaàn bieán ñoåi hö hoaïi, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Coù trôøi coõi Duïc teân laø YÙ Phaãn, vò trôøi aáy giaän döõ cho neân lieác maét nhìn nhau, bôûi vì nhìn nhau nhö vaäy cho neân söï giaän giöõ caøng taêng leân, nhö vaäy traûi qua thôøi gian daøi maø cheát ñi”. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt veà thaân mình-thaân ngöôøi khaùc vaø caùc vaät duïng cuûa hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi naøy, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt hai loaïi naøy coù theå phaùt sinh caùc loaïi sai laàm traùi-thuaän, vöôït quaù nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät quaùn saùt hai loaïi naøy laø nguoàn goác cuûa söï ñaáu tranh, vöôït qua nhöõng phieàn naõo khaùc, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Laïi nöõa, caùc loaïi sai laàm saâu naëng cuûa theá gian, phaàn nhieàu do yeâu-gheùt, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Laïi nöõa, hai loaïi tuøy mieân naøy coù maët khaép saùu thöùc, ñeàu daáy khôûi söùc maïnh cuûa mình, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Laïi nöõa, hai loaïi tuøy mieân naøy laø phieàn naõo caên baûn cuûa nhöõng vui buoàn, laïi coù theå sinh tröôûng döïa vaøo caùc loaïi sai laàm tai haïi vaø moïi noãi khoå naõo cuûa caùc thaân taâm, cho neân chæ noùi ñeán chuùng. Caùc taâm nhieãm tröôùc thì taâm aáy bieán ñoåi hö hoaïi chaêng? Cho ñeán noùi roäng… Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây noùi ñoái vôùi caûnh ham muoán tuyeät dieäu, khoâng neân khôûi taâm tham; ñoái vôùi söï caét xeû chi phaàn cuûa cô theå, khoâng neân khôûi taâm saân, ñöøng cho raèng chæ coù tham-saân cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn thì goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, muoán hieån baøy veà tham cuûa ba coõi vaø tham-saân thuoäc naêm boä ñeàu goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 668

Hoûi: Caùc taâm nhieãm tröôùc thì taâm aáy bieán ñoåi hö hoaïi chaêng? Ñaùp: “Caùc taâm nhieãm tröôùc thì taâm aáy ñeàu bieán ñoåi hö hoaïi, nghóa laø quaù khöù thì do thôøi gian vaø lyù bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi, vò lai vaø hieän taïi thì chæ do lyù bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Coù taâm bieán ñoåi hö hoaïi nhöng taâm aáy khoâng phaûi laø nhieãm tröôùc, nghóa laø taâm khoâng töông öùng vôùi tham cuûa quaù khöù. Neáu nhieãm oâ thì do hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi, khoâng nhieãm oâ thì chæ do thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi; vaø taâm töông öùng vôùi saân cuûa hieän taïi-vò lai, taâm naøy chæ do lyù bieán ñoåi hö hoaïi neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Ñeå chöùng minh cho nghóa naøy laïi daãn lôøi trong kinh: “Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Tyø kheo caùc oâng! Neáu bò giaëc thuø…” noùi roäng cho ñeán “Thaät laø chöôùng ngaïi ñoái vôùi nhöõng mong caàu cuûa mình”. Trong naøy giaûn löôïc cho neân chæ noùi veà lyù nhieãm tröôùc, cuõng caàn phaûi noùi laø coù taâm chaùn gheùt. Hoûi: Caùc taâm chaùn gheùt thì taâm aáy bieán ñoåi hö hoaïi chaêng? Ñaùp: Caùc taâm chaùn gheùt thì taâm aáy ñeàu bieán ñoåi hö hoaïi, nghóa laø quaù khöù thì do hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi, vò lai vaø hieän taïi thì chæ do lyù bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Coù taâm bieán ñoåi hö

hoaïi nhöng taâm aáy khoâng phaûi laø chaùn gheùt, nghóa laø taâm khoâng töông öùng vôùi saân cuûa quaù khöù. Neáu nhieãm oâ thì do hai loaïi bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi, khoâng nhieãm oâ thì chæ do thôøi gian bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi; vaø taâm töông öùng vôùi tham cuûa hieän taïi-vò lai, taâm naøy chæ do lyù bieán ñoåi hö hoaïi cho neân goïi laø taâm bieán ñoåi hö hoaïi. Ñeå chöùng minh cho nghóa naøy cuõng caàn phaûi daãn lôøi trong kinh: “Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Tyø kheo caùc oâng ñoái vôùi caûnh ham muoán tuyeät dieäu khoâng neân phaùt khôûi taâm lyù bieán ñoåi hö hoaïi”. Tuy caùc taâm nhieãm oâ ñeàu goïi laø bieán ñoåi hö hoaïi, nhöng bôûi vì nhö tröôùc ñaõ noùi, cho neân chæ noùi ñeán hai loaïi. Theá naøo laø tuøy mieân? Cho ñeán noùi roäng ra… Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh roõ raøng. Nghóa laø Ñöùc Theá Toân noùi: “Tuøy mieân vaø aùc taùc hôïp laïi taïo thaønh neân caùi”. Hoaëc coù ngöôøi sinh nghi ngôø laø lìa tuøy mieân ra khoâng coù aùc taùc, lìa aùc taùc ra khoâng coù tuøy mieân chaêng? Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø naøy coù ñöôïc quyeát ñònh roõ raøng, hieån baøy lìa tuøy mieân ra coù aùc taùc, lìa aùc taùc ra coù tuøy mieân, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 669

Hoûi : Theá naøo laø tuøy mieân? Ñaùp: Nhöõng taâm khoâng vaéng laëng-khoâng döøng laïi, tuøy tieän noùng naûy, taâm tuøy mieân-taùnh noùng voäi, ñoù goïi laø tuøy mieân. Trong naøy, Luaän chuû ñoái vôùi danh-nghóa ñoái vôùi danh nghóa khaùc bieät coù söï kheùo leùo taøi tình, cho neân ñöa ra nhieàu caùch giaûi thích, vaên tuy sai bieät maø Theå khoâng coù gì khaùc nhau. Hoûi: Theá naøo laø aùc taùc? Ñaùp: Nhöõng taâm boàn choàn lo laéng-aùo naõo-bieán ñoåi, taâm aùc taùc- taùnh hoái tieác, ñoù goïi laø aùc taùc. Nhöõng danh-nghóa nhö vaäy, nhö tröùôc ñaõ noùi. Hoûi: Nhöõng taâm coù tuøy mieân thì taâm aáy töông öng vôùi aùc taùc chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì hai loaïi naøy ñeàu coù nghóa roäng vaø heïp: 1. Coù taâm coù tuøy mieân maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi aùc taùc, nghóa laø khoâng coù taâm aùc taùc maø coù taùnh noùng voäi, töùc laø taâm nhieãm oâ thuoäc naêm boä cuûa coõi saéc-Voâ saéc, taâm thuoäc boán boä do kieán maø ñoaïn vaø naêm thöùc nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa coõi Duïc, aùc taùc khoâng töông öng vôùi yù thöùc nhieãm oâ. 2. Coù taâm coù aùc taùc maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi tuøy mieân, nghóa laø khoâng coù taâm nhieãm oâ maø coù taùnh hoái tieác, töùc laø nhöõng Tyø kheo giöõ gìn hoïc xöù phaàn nhieàu coù taâm naøy, nhö caàn phaûi thu doïn caùc vaät duïng laø giöôøng gheá… maø khoâng thu doïn, vaø caàn phaûi ñoùng cöûa maø laïi khoâng ñoùng… Döïa vaøo phöôùc vaø chaúng phaûi laø phöôùc, cuõng coù taâm naøy. Trong naøy, aùc taùc toång quaùt coù boán caâu phaân bieät: 1. Coù aùc taùc laø thieän khôûi leân töø nôi baát thieän. 2. Coù aùc taùc laø baát thieän khôûi leân töø nôi thieän. 3. Coù aùc taùc laø khôûi thieän leân töø nôi thieän. 4. Coù aùc taùc laø baát thieän khôûi leân töø nôi baát thieän. Caâu thöù nhaát, nghóa laø nhö coù neân ngöôøi laøm ñieàu aùc roài taâm sinh ra hoái tieác. Ñieàu mình ñaõ laøm khoâng phaûi laø vieäc laøm toát ñeïp, vì sao laøm ñieàu baát

thieän naøy? Nhö caùc tyø kheo giöõ gìn hoïc xöù ñeàu coù nhöõng vi phaïm vöôït quaù lieàn sinh ra hoái haän. Caâu thöù hai, nghóa laø nhö coù neân ngöôøi laøm ñieàu thieän roài taâm sinh ra hoái tieác. Ñieàu mình ñaõ laøm khoâng phaûi laø vieäc laøm toát ñeïp, vì sao laøm ñieàu voâ duïng naøy? Nhö tröôûng giaû Thaéng Gia boá thí thöùc aên cho vò Ñoäc giaùc roài taâm sinh ra hoái tieác: Ta thaø ñem thöùc aên naøy cho nhöõng ngöôøi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 670

toâi tôù laøm vieäc coøn hôn, vì sao laïi boá thí cho Sa-moân ñaàu troïc kia? Caâu thöù ba, nghóa laø nhö coù neân ngöôøi laøm chuùt ñieàu thieän roài taâm sinh ra hoái tieác. Ñieàu mình ñaõ laøm khoâng phaûi laø laøm vì thieän, sao khoâng laøm nhieàu ñieàu thieän naøy vaäy? Nhö Toân giaû Voâ Dieät noùi: “Neáu mình bieát ngöôøi aáy coù uy ñöùc naøy thì caàn phaûi boá thí nhieàu hôn nöõa, sao quaù ít nhö vaäy?” Caâu thöù tö, nghóa laø nhö coù neân ngöôøi laøm chuùt ñieàu aùc roài taâm sinh ra hoái tieác. Ñieàu mình ñaõ laøm khoâng phaûi laø laøm vì ñieàu toát, sao khoâng laøm nhieàu ñieàu nhö vaäy chöù? Nhö nhöõng ngöôøi gieát moå laøm chuùt ñieàu aùc roài hoái tieác khoâng laøm nhieàu hôn nöõa. Trong boán caâu naøy, caâu thöù nhaát-caâu thöù ba goïi laø coù aùc taùc maø khoâng phaûi laø taâm töông öng vôùi tuøy mieân. 3. Coù taâm coù tuøy mieân cuõng töông öng vôùi aùc taùc, nghóa laø taâm nhieãm oâ coù taùnh hoái tieác, töùc laø caâu thöù hai-thöù tö trong boán caâu tröôùc ñaõ noùi chính laø caâu naøy. Hoûi: Trong naøy taïi sao khoâng noùi laø coù taâm noùng voäi-coù taùnh hoái tieác, maø chæ noùi laø taâm nhieãm oâ coù taùnh hoái tieác? Ñaùp: Chæ vì taâm nhieãm oâ nhaát ñònh laø coù noùng voäi, tuy khoâng noùi maø töï nhieân thaønh töïu. Neáu noùi laø coù taâm noùng voäi, thì nghi laø trong taâm nhieãm oâ coù luùc khoâng coù noùng voäi, cho neân chæ noùi ñeán taâm nhieãm oâ, töùc laø vì ñieàu naøy maø caâu thöù hai tröôùc ñaây noùi khoâng coù taâm nhieãm oâ maø coù taùnh hoái tieác, nghóa khoâng coù noùng voäi cuõng khoâng noùi maø töï nhieân thaønh töïu. Neáu noùi khoâng coù taâm noùng voäi maø coù taùnh hoái tieác, thì nghi laø khoâng coù taâm nhieãm oâ, hoaëc laø coù luùc noùng voäi, cho neân tröôùc chæ noùi laø khoâng coù taâm nhieãm oâ. 4. Coù taâm khoâng coù tuøy mieân cuõng khoâng phaûi laø töông öng vôùi aùc taùc, nghóa laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Nhöõng teân goïi trong naøy duøng aâm Töôùng maø noùi, noùu phaùp ñaõ laäp neân, teân goïi ñaõ phuø hôïp vôùi caùch noùi thì laøm thaønh ba caâu tröôùc; chöa laäp neân, teân goïi chöa phuø hôïp vôùi caùch noùi thì laøm thaønh caâu thöù tö, cho neân noùi laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Ñieàu naøy laïi noùi theá naøo? Nghóa laø trong Thöùc uaån laøm thaønh boán caâu phaân bieät naøy: Caâu thöù nhaát choïn laáy khoâng coù aùc taùc maø coù taâm tuøy mieân, caâu thöù hai choïn laáy khoâng coù tuøy mieân maø coù taâm aùc taùc, caâu thöù ba choïn laáy tuøy mieân cuõng coù taâm aùc taùc, tröø nhöõng ñieàu naøy ra coøn laïi taâm khoâng coù tuøy mieân vaø taâm khoâng coù aùc taùc laøm thaønh caâu thöù tö. Theá naøo laø hoân traàm? Cho ñeán noùi roäng ra… Hoûi : Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Vì laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc roõ raøng, nhö Ñöùc Theá Toân noùi:

“Hoân traàm vaø thuïy mieân hôïp laïi laøm thaønh neân caùi”. Hoaëc coù ngöôøi sinh nghi ngôø laø lìa hoân traàm coù thuïy mieân, lìa thuïy mieân ra khoâng coù hoân traàm chaêng? Bôûi vì muoán laøm cho nghi ngôø naøy coù ñöôïc quyeát ñònh roõ raøng, hieån baøy lìa hoân traàm ra coù thuïy mieân, lìa thuïy mieân ra coù hoân traàm, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø hoân traàm? Ñaùp: Nhöõng thaân coù taùnh naëng neà, taâm coù taùnh naëng neà, thaân khoâng ñieàu hoøa, taâm khoâng ñieàu hoøa, thaân lôø môø, taâm lôø môø, thaân meâ muoäi, taâm meâ muoäi, taâm môø mòt coù taùnh naëng neà, ñoù goïi laø hoân traàm. Trong naøy, Luaän chuû ñoái vôùi danh-nghóa khaùc bieät coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình, cho neân ñöa ra nhieàu caùch giaûi thích, vaên tuy sai bieät maø Theå khoâng coù gì khaùc nhau. Thaân coù taùnh naëng neà laø hieån baøy hoân traàm töông öng vôùi naêm thöùc. Taâm coù taùnh naëng neà laø hieån baøy hoân traàm töông öng vôùi yù thöùc. Do ñoù, nhöõng caâu coøn laïi neân bieát cuõng nhö vaäy. Taâm môø mòt coù taùnh naëng neà laø hieån baøy nhöõng loaïi naøy ñeàu laø taùnh cuûa taâm sôû phaùp. Hoûi: Theá naøo laø thuïy mieân? Ñaùp: Nhöõng taâm thuïy mieân môø mòt yeáu ôùt maø chuyeån ñoåi, taâm meâ muoäi vôùi taùnh hôøi hôït, ñoù goïi laø taâm thuïy mieân. Thuïy mieân laø hieån baøy loaïi naøy chæ töông öng vôùi yù thöùc. Môø mòt yeáu ôùt maø chuyeån ñoåi laø hieån baøy luùc tænh nguû khaùc nhau vaø khoâng coù taâm yeân ñònh. Taâm meâ muoäi vôùi taùnh hôøi hôït, hieån baøy töï taùnh naøy laø taâm sôû phaùp, nghóa laø hôøi hôït taát laø löôït boû söï töông öng vôùi naêm thöùc, meâ muoäi löôït boû caùc Ñònh vaø yù phaân bieät? Hoûi: Nhöõng taâm coù hoân traàm thì taâm aáy töông öng vôùi thuïy mieân chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät, bôûi vì hai loaïi naøy cuøng coù nghóa roäng vaø heïp: 1. Coù taâm coù hoân traàm maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi thuïy mieân, nghóa laø khoâng coù taâm thuïy mieân maø coù taùnh hoân traàm, taát laø taát caû taâm nhieãm oâ cuûa coõi Saéc-Voâ saéc, vaø caùc taâm nhieãm oâ luùc tænh nguû cuûa coõi Duïc. 2. Coù taâm coù thuïy mieân maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi hoân traàm, nghóa laø khoâng coù taâm nhieãm oâ maø coù taùnh thuïy mieân, töùc laø thuïy mieân thieän-voâ phuù voâ kyù cuûa coõi Duïc töông öng vôùi yù thöùc. 3. Coù taâm coù hoân traàm maø cuõng töông öng vôùi thuïy mieân, nghóa laø taâm nhieãm oâ coù taùnh thuïy mieân, taát laø thuïy mieân nhieãm oâ cuûa coõi Duïc töông öng vôùi yù thöùc; trong naøy hoûi-ñaùp nhö noùi trong phaàn tuøy mieân-aùc

taùc tröôùc ñaây. 4. Coù taâm khoâng coù hoân traàm cuõng khoâng phaûi laø töông öng vôùi thuïy mieân nghóa laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Trong naøy, nhöõng teân goïi duøng aâm Töôùng maø noùi, neáu phaùp ñaõ laäp neân, teân goïi ñaõ phuø hôïp vôùi caùch noùi thì laøm thaønh ba caâu tröôùc; chöa laäp neân, teân goïi chöa phuø hôïp vôùi caùch noùi thì laøm thaønh caâu thöù tö, cho neân noùi laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Ñieàu naøy laïi noùi theá naøo? Nghóa laø trong Thöùc vaãn laøm thaønh boán caâu phaân bieät naøy: caâu thöù nhaát choïn laáy coù hoân traàm

maø khoâng coù taâm thuïy mieân, caâu thöù hai choïn laáy coù thuïy mieân maø khoâng coù taâm hoân traàm, caâu thöù ba choïn laáy coù hoân traàm cuõng coù taâm thuïy mieân tröø nhöõng ñieàu naøy ra coøn laïi taâm khoâng coù hoân traàm vaø taâm khoâng coù thuïy mieân laøm thaønh caâu thöù tö. Thuïy mieân neân noùi laø thieän chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra... Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: tröôùc ñaây noùi taâm thuïy mieân laáy meâ muoäi hôøi hôït laøm taùnh, nhöng chöa noùi ñoù laø thieän-laø baát thieän hay voâ kieán, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Thuïy mieân neân noùi laø thieän, laø baát baát thieän hay voâ lyù? Ñaùp: Thuïy mieân neân noùi hoaëc laø thieän, hoaëc laø baát thieän, hoaëc laø voâ lyù, nghóa laø luùc thuïy mieân thì taâm - taâm sôû phaùp voán coù ba loaïi. Theá naøo laø thieän? Nghóa laø taâm thieän thuïy mieân môø mòt yeáu ôùt maø chuyeån ñoåi, taâm meâ muoäi vôùi taùnh hôøi hôït. Bôûi vì luùc tænh nguû thì taâm aáy thích thaät haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu thieän, do thoùi quen huaân taäp cho neân trong giaác nguû moäng thaáy cuõng loaïi chuyeån theo. Nhö hieän taïi voán coù öa thích thöïc haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu thieän, do thoùi quen huaân taäp maø ngöôøi aáy ôû trong traïng thaùi ñaõ cheát hoaëc trong traïng thaùi Trung Höõu cuõng loaïi chuyeån theo. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Phaùp thieän naøy trong giaác nguû thaáy maø phaùt khôûi laø gia haïnh thieän hay laø sinh ñaéc thieän. Ñaùp: Chæ laø sinh ñaéc thieän bôûi vì môø mòt yeáu ôùt. Coù sö khaùc noùi: Cuõng laø gia haïnh thieän, bôûi vì ñoái vôùi vaên nghóa cuõng voán coù söï choïn löïa. Theá naøo laø baát thieän? Nghóa laø taâm baát thieän thuïy mieân môø mòt yeáu ôùt maø chuyeån ñoåi, ñam meâ muoäi vôùi taùnh hôøi hôït. Bôûi vì luùc tænh nguû thì taâm aáy thích thöïc haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu baát thieän, do thoùi quen huaân taäp cho neân trong giaác nguû moäng thaáy cuõng laïi chuyeån theo. Nhö hieän taïi voán coù öa thích thöïc haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu baát thieän, do thoùi quen huaân taäp maø ngöôøi aáy ôû trong traïng thaùi ñaõ cheát hoaëc trong

traïng thaùi Trung Höõu cuõng laïi chuyeån theo. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Phaùp baát thieän naøy trong giaác nguû moäng thaáy maø phaùt khôûi laø do kieán maø ñoaïn, hay laø do tu maø ñoaïn? Ñaùp: Goàm caû hai loaïi do kieán-tu maø ñoaïn. Theá naøo laø voâ kyù? Nghóa laø taâm voâ kyù thuïy mieân môø mòt yeáu ôùt maø chuyeån, taâm meâ muoäi vôùi taùnh hôøi hôït. Bôûi vì luùc tænh nguû thì taâm aáy thích thöïc haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu voâ kyù, do thoùi quen huaân taäp cho neân trong giaác nguû moäng thaáy cuõng laïi chuyeån theo. Nhö hieän taïi voán coù öa thích thöïc haønh ñoái vôùi nhöõng ñieàu voâ kyù, do thoùi quen huaân taäp maø ngöôøi aáy ôû trong traïng thaùi ñaõ cheát hoaëc trong traïng thaùi Trung Höõu cuõng laïi chuyeån theo. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Phaùp voâ kyù naøy trong giaác nguû moäng thaáy maø phaùt khôûi laø höõu phuù hay laø voâ phuù? Ñaùp: Caû hai loaïi ñeàu coù. Höõu phuù voâ kyù, nghóa laø Thaân kieán-Bieân kieán cuûa coõi Duïc töông öng vôùi thuïy mieân. Voâ phuù voâ kyù, nghóa laø Oai nghi loä-Coâng xaûo xöù-Dò thuïc sinh chöù khoâng phaûi laø Thoâng quaû. Oai nghi loä, laø nhö trong giaác nguû moäng thaáy töï cho laø nhöõng vieäc laøm cuûa mình. Dò thuïc sinh, laø

nhö trong giaác nguû moäng thaáy, tröø ra nhöõng ñieàu ñaõ noùi ôû tröôùc, coøn laïi voâ kyù chuyeån bieán. Coù Sö khaùc noùi: chæ rieâng dò thuïc sinh laø voâ phuù voâ kyù trong thuïy mieân, bôûi vì taâm môø mòt yeáu ôùt khoâng phaùt khôûi thaân-ngöõ, cho neân khoâng coù taùnh cuûa oai nghi vaø coâng xaûo. Trong giaác moäng neân noùi laø phöôùc taêng tröôûng chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra... Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc ñaây noùi thuïy mieân goàm caû thieän baát thieän vaø voâ kyù, nhö chöa noùi trong giaác moäng coù phöôùc taêng tröôûng..., nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Trong giaác moäng neân noùi laø phöôùc taêng tröôûng, laø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng, hay laø chaúng phaûi phöôùc-khoâng phaûi laø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng? Ñaùp: Trong giaác moäng neân noùi hoaëc laø phöôùc taêng tröôûng, hoaëc laø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng, hoaëc chaúng phaûi phöôùc-khoâng phaûi laø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng. Coù nôi noùi Ñaéc goïi laø taêng tröôûng. Coù nôi noùi Sinh goïi laø taêng tröôûng. Nôi naøo noùi Ñaéc goïi laø taêng tröôûng? Nhö trong chöông Ñònh uaån noùi: "Vì sao luùc dò sinh lui suït thì kieát do kieán-tu maø ñoaïn laïi taêng tröôûng? Ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân luùc lui suït thì chæ coù kieát do tu maø ñoaïn coøn taêng tröôûng". Nôi aáy noùi Ñaéc goïi laø taêng tröôûng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 673

Nôi naøo noùi Sinh goïi laø taêng tröôûng? Nhö luaän Thi Thieát noùi: "Luùc dò sinh daáy khôûi tuøy mieân duïc tham thì chaéc chaén daáy khôûi naêm phaùp: 1. Tuøy mieân duïc tham. 2. Tuøy mieân duïc tham taêng tröôûng sinh. 3. Tuøy mieân voâ taêng tröôûng. Trong naøy noùi Tö coù theå giöõ laáy quaû yeâu thích-chaúng yeâu thích... goïi laø taêng tröôûng, bôûi vì Tö naøy coù theå giöõ laáy quaû nhö söï thích öùng. Phöôùc taêng tröôûng, laø nhö coù ngöôøi trong giaác moäng boá thí laøm phöôùc thoï trì trai giôùi, hoaëc thuaän theo neân phöôùc khaùc noái tieáp nhau maø chuyeån. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Nghóa laø ngöôøi aáy thuaän theo löïc thaéng giaûi cuûa thieän luùc tænh nguû, trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö ñieàu thieän aáy, cho neân nhö luùc tænh nguû coù theå giöõ laáy quaû yeâu thích, noùi laø taêng tröôûng. Nghóa laø neáu luùc tænh nguû thích thaät haønh boá thí, hoaëc duøng ñoà aên thöùc uoáng, hoaëc duøng aùo quaàn-ñoà naèm-thuoác than- nhaø cöûa..., cung caáp giuùp ñôõ cho ngöôøi khaùc, nhôø vaøo löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö nhöõng vieäc ñaõ laøm naøy. Neáu vaøo luùc tænh nguû thích laøm phöôùc nghieäp, hoaëc chòu khoù tu söûa ñöôøng xaù-caàu coáng-vöôøn röøng-hoa quaû-ao hoà-nhaø cöûa phöôùc thieän- thôø kính Phaät Phaùp Taêng, hoaëc vui veû chaêm soùc ngöôøi beänh-cung caáp haàu haï ngöôøi coù ñöùc haïnh, hoaëc tìm caùch laøm phöôùc thieän nhö toå chöùc phaùp hoäi lôùn moãi naêm naêm, nhôø vaøo löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö nhöõng vieäc ñaõ laøm naøy. Neáu laø luùc tænh nguû thoï trì taùm trai giôùi vaø caùc giôùi caám, nghóa laø luaät nghi cuûa baûy chuùng nhö Tyø kheo..., nhôø vaøo löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö

nhöõng vieäc ñaõ laøm naøy. Neáu vaøo luùc tænh nguû vui thích ñoïc tuïng-laéng nghe thuyeát giaûng, trao truyeàn tö duy, choïn löïa vaên nghóa trong ba Taïng, nhôø vaøo löïa thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy. Neáu vaøo luùc tænh nguû tu phaùp quaùn Baát tònh, hoaëc caùc moân quaùn haønh nhö Trì töùc nieäm-boán Nieäm truù..., nhôø vaøo löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö nhöõng ñieàu ñaõ tu naøy. Nhôø vaøo löïc thaéng giaûi cuûa nhöõng ñieàu nhö vaäy, cho neân trong giaác moäng maø phöôùc nghieäp vaãn ñöôïc taêng tröôûng. Chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng, laø nhö coù ngöôøi trong giaác moäng laøm haïi maïng soáng, laáy vaät khoâng cho, taø haïnh daâm duïc, coá tình voïng ngöõ uoáng caùc thöù röôïu, hoaëc thuaän theo neân ñieàu chaúng phaûi phöôùc khaùc noái tieáp nhau maø chuyeån. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Ngöôøi aáy thuaän theo löïc thaéng giaûi cuûa ñieàu aùc luùc tænh nguû, trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa

nhö nhöõng ñieàu aùc kia. Nhö luùc tænh nguû choïn laáy quaû chaúng yeâu thích, noùi laø taêng tröôûng. Nghóa laø neáu luùc tænh nguû thích laøm haïi maïng soáng loaøi khaùc nhö gieát moå traâu, deâ..., hoaëc laáy vaät khoâng cho nhö troäm caép-cöôùp giaät..., hoaëc taø haïnh daâm duïc nhö keû gian daâm sai traùi, hoaëc coá tình voïng ngöõ nhö giaû doái chöùng ñaéc, hoaëc uoáng caùc thöù röôïu nhö ngöôøi meâ röïôu, hoaëc laøm nhöõng ñieàu khaùc nhö ñaùnh ñaäp-chöôûi maéng-deøm sieåm chia reû ñoâi beân, laøm troø mua vui-ca haùt ngaâm nga-uoáng röôïu aên thòt, tham ñaéc naêm thöù duïc laïc, gheùt boû Tam baûo-Kieâu maïn-taø kieán-ganh gheùt..., vì löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö nhöõng ñieàu ñaõ laøm kia. Vì vaäy ôû trong giaác moäng maø caùc nghieäp chaúng phaûi phöôùc cuõng nhaát ñònh taêng tröôûng. Chaúng phaûi phöôùc-khoâng phaûi laø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng, laø nhö coù ngöôøi trong giaác moäng chaúng phaûi phöôùc vaø khoâng phaûi laø chaúng phaûi phöôùc noái tieáp nhau maø chuyeån. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Ngöôøi aáy thuaän theo löïc thaéng giaûi chaúng phaûi thieän-chaúng phaûi aùc luùc tænh nguû, cho neân trong giaác moäng vaãn töïa nhö vieäc laøm aáy maø chuyeån. Nhö luùc tænh nguû coù theå choïn laáy quaû chaúng yeâu thích-khoâng phaûi laø quaû chaúng yeâu thích, noùi laø taêng tröôûng. Nghóa laø neáu luùc tænh nguû laøm neân oai nghi loä hoaëc laø coâng xaûo xöù, hoaëc laø nhö nhöõng vieäc gieo troàng-gaùnh goàng..., do löïc thaéng giaûi cuûa thoùi quen huaân taäp naøy, cho neân trong giaác moäng vaãn chuyeån töïa nhö nhöõng vieäc ñaõ laøm kia. Vì vaäy ôû trong giaác moäng maø caùc nghieäp chaúng phaûi phöôùc- khoâng phaûi laø chaúng phaûi phöôùc cuõng nhaát ñònh taêng tröôûng. Hoûi: Neáu ôû trong giaác moäng maø phöôùc taêng tröôûng thì taïi sao Ñöùc Phaät noùi ngöôøi ngu si luùc nguû khoâng coù quaû dò thuïc? Ñaùp: Nhö ngöôøi luùc tænh nguû coù theå laøm caùc loaïi vieäc laøm nhö gieo troàng..., luùc nguû thì khoâng theå naøo laøm ñöôïc. Nhö vaäy, luùc tænh nguû coù theå tu caùc loaïi nghieäp thuø thaéng thieän, nghóa laø coù theå ñoïc tuïng-laéng nghe thuyeát giaûng-trao chuyeàn choïn löïa vaên nghóa, tu caùc phaùp quaùn Baát tònh-

Trì töùt nieäm..., taùch bieät vaø toång quaùt veà Nieäm truù-Thuaän quyeát traïch phaàn, tieán vaøo quyeát ñònh chính xaùc, ñaït ñöôïc quaû Döï löu cho ñeán coù theå ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn; hoaëc laïi coù theå tu nghieäp toát ñeïp cuûa trôøi- ngöôøi. Luùc nguû ñoái vôùi nhöõng ñieàu naøy ñeàu khoâng theå naøo thaønh töïu, cho neân noùi laø luùc nguû khoâng coù quaû dò thuïc. Vì vaäy, Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: "Quaû cuûa nghieäp phöôùc ñaõ laøm luùc nguû raát ít cho neân noùi laø khoâng coù quaû, chöù khoâng phaûi laø noùi hoaøn toaøn khoâng coù". Hoûi: Neáu ôû trong giaác moäng maø chaúng phaûi phöôùc taêng tröôûng thì taïi sao Ñöùc Phaät noùi laø nguû say chöù ñöøng khôûi leân hieåu bieát xaáu aùc?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 675

Ñaùp: Nhö ngöôøi luùc tænh nguû lieân tuïc khôûi leân caùc loaïi hieåu bieát xaáu aùc taêng thöôïng, luùc nguû thì khoâng coù, cho neân noùi ra nhö vaäy, chöù khoâng phaûi laø noùi raèng trong giaác moäng thì taát caû nhöõng ñieàu chaúng phaûi phöôùc ñeàu khoâng taêng tröôûng. Hoûi: Trong giaác moäng thì vieäc thieän-baát thieän coù theå daãn daét chuùng ñoàng phaàn hay khoâng? Ñaùp: Khoâng theå naøo, bôûi vì nghieäp roõ raøng thì coù naêng löïc daãn daét chuùng ñoàng phaàn, maø nghieäp trong giaác moäng thì meâ muoäi yeáu keùm. Coù ngöôøi noùi cuõng coù theå nghóa laø nghieäp, trong giaác moäng coù theå daãn daét chuùng ñoàng phaàn toái taâm yeáu keùm cuûa caùc loaïi saâu boï-coân truøng..., chöù khoâng phaûi laø nhöõng loaøi maïnh meõ naøo khaùc. Lôøi bình: Noùi nhö vaäy thì khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö theá, nhö caùch noùi tröôùc laø thích hôïp. Luùc nguû chæ coù theå taïo ngieäp vieân maõn chöù khoâng phaûi laø nghieäp daãn daét, bôøi vì tuøy theo söùc maïnh khaùc maø chuyeån ñoåi taùnh meâ muoäi yeáu keùm voán coù. Nhö vaäy caûm ñöôïc dò thuïc naêm uaån cuûa coõi duïc, thì moäng goïi cho phaùp gì? Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Tröôùc tuy noùi veà taùc duïng cuûa giaác moäng maø chöa noùi ñeán töï taùnh cuûa giaác moäng, nay caàn phaûi noùi ñeán ñieàu aáy. Laïi nöõa, vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieåm baøy traùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Giaác moäng khoâng phaûi laø coù thöïc nhö phaùi thí duï, hoï ñöa ra caùch noùi naøy: Trong giaác moäng töï thaáy mình aên uoáng no ñuû-caùc caên thoûa maõn vui veû, tænh giaác roài vaãn ñoùi khaùt-söùc löïc thaân theå troáng roãng yeáu ñuoái; trong giaác moäng töï thaáy quyeán thuoäc vay troøn troåi leân naêm loaïi aâm nhaïc, thích thuù caûm nhaän nieàm vui, tænh giaác roài ñeàu khoâng coù gì maø chæ neân mình ôû nôi taøn taï, buoàn hiu; trong giaác moäng töï thaáy boán loaïi binh lính vaây quanh, tìm caùch chaïy troán khaép nôi, tænh giaác roài, yeân laønh voâ söï. Vì vaäy, neân bieát raèng giaác moäng khoâng phaûi laø coù thöïc. Ñeå ngaên chaën caùi chaáp aáy maø hieån baøy giaác moäng laø coù thöïc, naáu giaác moäng khoâng coù thöïc, thì traùi vôùi Kinh. Nhö trong Kinh noùi: "Luùc ta laøm Boà-taùt, ôû trong neân ñeâm thaáy naêm giaác moäng lôùn". Laïi trong Kinh noùi: "Ñaïi vöông Thaéng Hoa ôû trong neân ñeâm thaáy möôøi giaác moäng lôùn". Trong Tyø-naïi-da noùi: "Vua Haát-löïc-keâ ôû trong neân ñeâm thaáy möôøi boán giaác moäng". Laïi trong kinh noùi: "Meï cuûA-nan-ñòa-ca ñeán thöa vôùi Ñöùc Phaät raèng: Choàng cuûa con phaïm giôùi ñaõ

maïng chung roài, vaøo ban ñeâm hieän roõ trong giaác moäng, thaân hình luùc tröôùc ñeán noùi vôùi con raèng: Baø laø vôï toâi coù theå laøm chuyeän xöa kia chaêng? Thöa Ñöùc Theá Toân! Luùc

aáy coøn hoaøn toaøn khoâng coù yù töôûng gì khaùc, töøng khoâng coù neân yù nieäm tuøy thuaän vôùi taâm cuûa oâng aáy. Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Laønh thay! Laønh thay! Baø laø ngöôøi thuoäc quaû Baát hoaøn, leõ naøo laïi nhieãm söï vieäc cuûa duïc tình aáy hay sao"? Laïi trong kinh noùi: "Caùc oâng neân ñoaïn tröø phaùp nhö moäng. Phaùp naøy laø gì? Ñoù laø naêm Thuû uaån". Laïi trong keä noùi: "Nhö ngöôøi ñaõ gaëp trong giaác moäng, tænh giaác roài thì khoâng thaáy nöõa, cheát roài ñoái vôùi ñieàu yeâu thích, khoâng coøn thaáy cuõng laïi nhö vaäy". Neáu giaác moäng khoâng phaûi laø thöïc thì cuøng vôùi nhöõng ñieàu ñaõ noùi ôû ñaây seõ traùi ngöôïc vôùi nhau, bôûi vì nhaân duyeân naøy cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Moäng laø goïi cho phaùp gì? Ñaùp: Caùc taâm- taâm söû phaùp luùc nguû say chuyeån ñoåi theo sôû duyeân, ngöôøi aáy tænh nguû roài tuøy theo söï nghi nhôù coù theå noùi cho ngöôøi khaùc bieát raèng mình ñaõ moäng thaáy söï vieäc nhö vaäy vaø nhö vaäy, ñoù laø moäng. Hoûi: Neáu trong giaác moäng ñaõ thaáy, tænh giaác roài khoâng nhôù nöõa, giaû söï coøn nhôù nhöng khoâng theå naøo noùi cho ngöôøi khaùc bieát, thì coù phaûi laø, moäng hay khoâng? Ñaùp: Ñieàu naøy cuõng laø moäng nhöng khoâng troïn veïn, neáu troïn veïn thì ôû ñaây ñaõ noùi. Hoûi: Moäng laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Chính laø laáy taâm-söï phaùp luùc moäng ñeå laøm töï taùnh. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Laáy yù laøm töï taùnh, nhôø vaøo theá löïc cuûa yù maø caùc taâm sôû chuyeån ñoåi choïn laáy caûnh trong moäng. Coù sö khaùc noùi: Laáy nieäm laøm töï taùnh, nhôø vaøo theá löïc cuûa nieäm maø tænh giaác roài tuøy theo söï ghi nhôù ñeå noùi cho ngöôøi khaùc bieát hoaëc coù ngöôøi noùi: Laáy naêm Thuû uaån laøm töï taùnh, bôûi vì luùc moäng thì caùc uaån laàn löôït chuyeån tieáp giuùp cho nhau laøm thaønh söï vieäc trong moäng. Laïi coù ngöôøi noùi laáy taát caû phaùp laøm töï taùnh cuûa moäng, bôûi vì ñeàu laø söï vieäc sôû duyeân cuûa taâm moäng. Lôøi bình: Nhöõng caùch noùi nhö vaäy tuy ñeàu coù yù nghóa nhöng maø caùch noùi ñaàu tieân ñoái vôùi lyù laø thích hôïp nhaát, bôûi vì trong naøy noùi caùc taâm-sôû phaùp luùc nguû say chuyeån ñoåi theo sôû duyeân. Ñaây laø hieån baøy luùc nguû, luùc taâm-sôû phaùp ñoái vôùi caûnh sôû duyeân roõ raøng maø chuyeån thì noùi laø moäng chöù khoâng noùi laø ñieàu gì khaùc. Hoûi: Moäng thuoäc veà yù ñòa chöù khoâng phaûi laø naêm thöùc thaân, laøm sao trong moäng coù theå thaáy ñöôïc saéc...? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi moäng laø töôùng toát laønh hay khoâng toát laønh maø caùc quyû thaàn chæ roõ tröôùc cho ngöôøi aáy bieát, tuy thuoäc veà yù ñòa nhöng chuyeân vôùi saéc... Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Trong

moäng thì phaùp voán nhö vaäy coù theå thaây ñöôïc töôùng toát laønh hay khoâng toát laønh ôû töông lai". Thoâng ñaït söï vieäc trong moäng maø soaïn ra caùch noùi veà moäng, caùc Tieân nhaân ñeàu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Ñaïi ñöùc noùi raèng:

“Trong moäng tuy khoâng coù naêm thöùc nhö Nhaõn…Coù theå thaáy ñöôïc saéc…, nhöng nhôø vaøo yù ñòa maø su theá cuûa giaác nguõ yeáu ñi ñeå cho moäng thaáy saéc. Nhö meï cuûA-nan-ñòa-ca ñaõ thaáy söï vieäc trong moäng”. Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. “Do naêm nhaân duyeân maø thaáy söï vieäc trong moäng, nhö tuïng aáy noùi: Do thoùi quen huaân taäp nghi-lo, phaân bieät ñaõ töøng nhôù nghæ laïi. Cuõng do loaøi phi nhaân daãn daét naêm duyeân daãn ñeán moäng neân bieát”. Saùch Thoï-pheä-ñaø ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Do baûy nhaân duyeân maø moäng thaáy caùc saéc…, nhö tuïng aáy noùi: Bôûi vì: Ñaõ töøng thaáy-nghe- nhaän, hy voïng caàu mong cuõng phaân bieät. Nhöõng ñieàu seõ coù vaø caùc beänh, baûy duyeân daãn ñeán moäng neân bieát”. Caàn phaûi noùi veà naêm duyeân maø thaáy söï vieäc trong moäng: 1. Do ngöôøi khaùc daãn daét, nghóa laø hoaëc chö thieân-chö Tieân, thaàn quyõ-chuù thöïc-coû thuoác do gaàn guõi toát ñeïp maø nghó ñeán, vaø do caùc baäc Thaùnh hieàn daãn daét cho neân moäng thaáy. 2. Do ñaõ töøng traûi qua, nghóa laø tröôùc ñaây thaáy-nghe vaø hieåu bieát söï vieäc naøy, hoaëc ñaõ töøng luyeän taäp thoâng thaûo caùc loaïi söï nghieäp, nay vaãn moäng thaáy nhö vaäy. 3. Do nhöõng ñieàu seõ coù, nghóa laø neáu seõ coù söï vieäc toát laønh hay khoâng toát laønh, thì phaùp voán nhö vaäy seõ thaáy töôùng aáy trong moäng. 4. Do phaân bieät, nghóa laø neáu tö duy, huy voïng mong caàu, nghi ngôø, lo laéng thì seõ moäng thaáy. 5. Do caùc beänh taät, nghóa laø luùc caùc Ñaïi chuûng khoâng ñieàu hoøa thích hôïp, thì tuøy theo nhöõng yeáu toá taêng giaûm cuûa caùc Ñaïi chuûng maø moäng thaáy chuûng loaïi aáy. Hoûi: Coõi naøo-neõo naøo-nôi naøo coù moäng naøy? Ñaùp: Coõi duïc coù moäng chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc-voâ saéc, bôûi vì hai coõi aáy khoâng nguû, chæ ôû trong coõi Duïc laø coù nguû. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Boán neõo coù moäng, chæ tröø ra ñòa nguïc, neõo aáy vì khoå ñau Baát baùch cho neân khoâng coù nguû nghæ. Caàn phaûi noùi laø ñòa nguïc cuõng coù theå coù moäng, nhö luaän Thi Thieát noùi: “Trong ñòa nguïc Ñaúng hoaït tuy bò löûa noùng baát baùch laøm cho xöông thòt chaùy khoâ tan naùt, maø coù luùc gioù laïnh thoåi qua, hoaëc bôûi vì nguïc toát noùi to raèng Soáng, thì toäi nhaân lieàn soáng laïi vaø xöông thòt laïi sinh ra, caûm thoï ñau khoå taïm thôøi daàn laïi, laäp töùc phaùt sinh ñoâi chuùt vui xöôùng”. Vì

vaäy cho neân bieát cuõng coù nguû nghæ, nhôø ñoù maø coù moäng. Hoûi: Nhöõng Boä-ñaëc-giaø-la naøo coù moäng? Ñaùp: Dò sinh vaø Thaønh giaû ñeàu coù theå coù moäng. Trong haøng Thaùnh giaû töø quaû Döï löu cho ñeán A-la-haùn, Ñoäc giaùc cuõng ñeàu coù moäng, chæ tröø Ñöùc Theá Toân. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì moäng töïa nhö ñieân ñaûo maø Ñöùc Phaät vôùi taát caû taäp khí ñieân ñaûo ñeàu ñaõ ñoaïn tröø heát saïch, cho neân khoâng coøn coù moäng. Nhö vaøo luùc tænh nguû thì taâm-taâm sôû phaùp khoâng coøn chuyeån ñoåi ñieân ñaûo, luùc nguû nghæ cuõng nhö vaäy. Hoûi: Ñöùc Phaät cuõng coù thuïy mieân chaêng? Ñaùp: Coù. Laøm theá naøo bieát nhö vaäy? Bôûi vì trong Kinh noùi. Nhö trong Kinh noùi: “Nhöõng ngöôøi Ly heä ñeán nôi Ñöùc Phaät ñöa ra caâu hoûi nhö vaäy: Kieàu-ñaùp-ma Toân kính coù thuaän mieân hay khoâng? Ñöùc Theá Toân baûo

raèng: Nhöõng ngöôøi thôø löûa neân bieát, luùc Ta raát noùng nöïc thì cuõng taïm thôûi nguû nghæ ñeå giaûi tröø traïng thaùi noùng nöïc khoù chòu. Hoï laïi thöa vôùi Ñöùc Phaät: Theá gian coù neân loaïi Sa-moân, Phaïm-chí noùi nhö vaäy: ngöôøi coù nguû nghæ töùc laø ngu si, Kieàu-ñaùp-ma toân Kính seõ khoâng coù ñieàu naøy chaêng? Ñöùc Theá Toân baûo raèng: Neáu nhö coù caùc laäu taïp nhieãm-coù thaân ñôøi sau-coù quaû ñau khoå cuûa sinh laõo beänh töû, chöa ñoaïn tröø-chöa bieát khaép maø ham nguû nghæ thì coù theå goïi laø ngu si. Phaät ñoái vôùi caùc laäu taïp nhieãm vaø quaû ñau khoå cuûa sinh laõo beänh töû trong thaân ñôøi sau ñaõ ñoaïn tröø-ñaõ bieát khaép, cho neân tuy coù nguû nghæ maø khoâng goïi laø ngu si". Nhöng maø caùc thuïy mieân toùm löôït coù hai loaïi: 1. Nhieãm oâ. 2. Khoâng nhieãm oâ. Caùc nhieãm oâ thì Phaät vaø Ñoäc giaùc A-la-haùn ñeàu ñaõ ñoaïn tröø-ñaõ bieát khaép. Caùc thuïy mieân khoâng nhieãm oâ laø bôûi vì ñieàu hoøa thaân taâm, cho ñeán chö Phaät cuõng hieån roõ tröôùc maét, huoáng hoà ngöôøi khaùc maø khoâng laáy khoûi hay sao? Vì vaäy bieát raèng chö Phaät cuõng coù thuïy mieân. Do ñoù, thuïy mieân coù ôû taát caû naêm neûo, Trung höõu cuõng coù; ôû trong thai- tröùng khi caùc caên cuûa thaân phaàn ñaõ ñaøy ñuû thì cuõng coù thuïy mieân. Hoûi: Söï vieäc ñaõ thaáy trong giaác moäng laø ñaõ töøng traûi qua, hay khoâng phaûi laø ñaõ töøng traûi qua? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu ñaõ töøng traûi qua thì taïi sao moäng laïi thaáy ngöôøi coù söøng, leû naøo ñaõ töøng thaáy coù luùc thaáy ngöôøi coù söøng hay sao? Trong Kinh ñaõ noùi seõ thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Boà-taùt ôû trong neân ñeâm thaáy naêm giaác moäng lôùn: 1. Moäng thaáy thaân mình naèm treân maët ñaát, ñaàu keâ leân nuùi chuùa Dieäu Cao, tay phaûi tung nöôùc trong bieån lôùn, phía Taây, tay traùi khoaùy

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 37 679

nöôùc trong bieån lôùn phía Ñoâng, hai chaân quaãy nöôùc phía Nam. 2. Moäng thaáy coù loaøi coû toát laønh teân goïi laø kieân Coá, moïc ra töø trong roán, cao daàn leân-lôùn daàn leân che khaép caû baàu hö khoâng. 3. Moäng thaáy coù caùc loaøi chim thaân traéng-ñaàu ñen, baùm vaøo chaân Boà-taùt, cao ngaát ñeán ñaàu goái thì voøng trôû laïi tieáp tuïc luøi xuoáng phía döôùi. 4. Moäng thaáy coù loaøi chim boán maøu töø boán phía bay ñeán beân caïnh Boà-taùt vaø ñeàu trôû thaønh neân maøu. 5. Moäng thaáy treân nuùi raùc röôûi hoâi thoái, kinh haønh qua laïi maø khoâng bò vaáy baån". Boà- taùt ñaõ töøng traûi qua söï vieäc naøy ôû nôi naøo maø moäng thaáy? Neáu söï vieäc ñaõ moäng thaáy khoâng phaûi laø ñaõ töøng traûi qua thì Boà-taùt vì sao khoâng phaûi laø ñieân ñaûo? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Söï vieäc ñaõ thaáy trong giaác moäng ñeàu laø söï vieäc ñaõ töøng traûi qua. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao moäng thaáy ngöôøi coù söøng, leõ naøo ñaõ töøng coù luùc thaáy ngöôøi coù söøng hay sao? Ñaùp: Ngöôøi aáy vaøo luùc tænh nguû thaáy ngöôøi ôû nôùi khaùc, thaáy söøng ôû nôi khaùc, trong giaác moäng lôø môø hoån loaïn maø thaáy cuøng neân nôi, cho neân khoâng coù gì sai. Laïi nöõa, ôû trong bieån lôùn coù loaøi vaät töïa nhö con ngöôøi, treân ñaàu coù söøng, ngöôøi aáy ñaõ töøng thaáy loaøi vaät ñoù, nay laïi moäng thaáy; bôûi vì khaép nôi trong bieån lôùn coù hình daïng vaø chuûng loaïi cuûa taát caû höõu tình, cho neân goïi laø bieån lôùn.

Hoûi: Naêm giaác moäng cuûa Boà-taùt laïi thoâng hieåu theá naøo? Leõ naøo Boà-taùt ñaõ töøng traûi qua söï vieäc nhö vaäy chaêng? Ñaùp: Ñaõ töøng traûi qua coù hai loaïi: 1. Ñaõ töøng thaáy. 2. Ñaõ töøng nghe. Luùc xöa kia Boà-taùt tuy chöa töøng thaáy maø ñaõ töøng nghe cho neân nay moäng thaáy ñieàu ñoù. Hoûi: Boà-taùt nghe ñeán söï vieäc nhö vaäy vaøo luùc naøo? Ñaùp: Ñaõ töøng thaáy trong phaùp cuûa chö Phaät ñôøi quaù khöù tu taäp phaïm haïnh, chö Phaät ñôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng moäng thaáy söï vieäc naøy maø thuyeát giaûng cho ñeä töû bieát, ñöôïc nghe töø chö Phaät ñôøi quaù khöù cho neân nay laïi moäng thaáy. Coù ngöôøi laïi noùi nhö vaäy: Con ngöôøi ôû thôøi gian baét ñaàu cuûa kieáp thaønh cuõng coù ngöôøi moäng thaáy söï vieäc nhö vaäy, töø ñoù chuyeàn nhau thuaät laïi Boà-taùt ñöôïc nghe, vì vaäy ñeán luùc naøy laïi moäng thaáy ñieàu ñoù. Laïi coù ngöôøi noùi: Söï vieäc ñaõ thaáy trong giaác moäng khoâng nhaát ñònh laø phaûi ñaõ töøng traûi qua.

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao Boà-taùt khoâng phaûi laø ñieân ñaûo? Ñaùp: Bôûi vì ñaây laø ñieåm baùo tröôùc cuûa quaû vò voâ Thöôïng Chaùnh ñaúng Boà ñeà, cho neân khoâng phaûi laø ñieân ñaûo. Hoûi: Nhöõng saùch ñoaùn moäng do ai soaïn ra? Ñaùp: Do Tieân nhaân soaïn ra, caùc vò tieân nhôø vaøo söùc maïnh cuûa trí Tuùc tuøy nieäm nhôù laïi söï vieäc luùc tröôùc maø soaïn ra saùch naøy. Hoûi: Trí aáy khoâng coù naêng löïc quaùn saùt caûnh vò lai maø quaùn saùt caûnh vò lai chính laø Nguyeãn trí, caùc vò Tieân Khoâng coù nguyeãn trí, laøm sao coù theå soaïn ra saùch ñoaùn moäng boùi xem söï vieäc cuûa vò lai? Ñaùp: Caùc vò Tieân nhôø vaøo söï so saùnh maø bieát söï vieäc trong moäng cuûa vò lai, nghóa laø thaáy trong quaù khöù moäng nhö vaäy thì coù quaû nhö vaäy, hieän taïi cuõng nhö vaäy, töø ñoù so saùnh bieát raèng trong vò lai moäng thaáy nhö vaäy thì cuõng seõ coù quaû nhö vaäy. Do ñoù, caùc vò Tieân coù theå soaïn ra caùc loaïi saùch ñoaùn moäng. Coù ngöôøi noùi caùc vò Tieân cuõng coù vò ñaït Nguyeãn trí vi dieäu, coù theå soaïn ra saùch naøy ñeå cho caùc höõu tình traùnh khoûi aùch naïn Hoûi: Caûnh trong moäng vaø caûnh trong trí Tuùc truù tuøy nieäm, caûnh naøo laø nhieàu. Ñaùp: Caûnh trong moäng nhieàu hôn, chöù khoâng phaûi laø caûnh trong trí Tuùc truù tuøy nieäm cuûa Tónh löï thöù tö. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì trí Tuùc truù tuøy nieäm cuûa Tónh löï thöù tö chæ coù naêng löïc nhôù laïi söï vieäc cuûa ba voâ soá kieáp, moäng thì coù theå bieát ñöôïc voâ soá söï vieäc cuûa voâ soá Ñaïi kieáp. Coù ngöôøi hoûi raèng: Coù theå coù ngöôøi khoâng tieán vaøo Tónh löï khoâng thoaùt khôûi Thoâng tueä maø coù theå bieát ñöôïc voâ soá söï vieäc trong voâ soá Ñaïi kieáp hay khoâng? Ñaùp: Coù, ñoù laø moäng. Hoûi: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Caùc oâng caàn phaûi ñoaïn tröø caùc phaùp nhö moäng. Phaùp naøy laø gì? Ñoù laø naêm Thuû uaån”. Vì sao thuû uaån laïi noùi laø nhö moäng? Ñaùp: Bôûi vì taùnh laø saùt-na, vì khoâng toàn taïi laâu daøi, vì löøa doái höõu tình, voán laø phaùp hoaïi dieät, voán laø taùnh giaû taïo khoâng thaät, voán laø khoù thoûa maõn, cho neân noùi naêm Thuû uaån laø phaùp nhö moäng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.